

leert de Bijbel een

PLATTE AARDE? (5)

de onderwereld (1)

19 januari 2023
Rotterdam

voorgaande avonden:

1. wat is "de aarde"? (in de Bijbel)

- het land, het droge
- de aarde is geen 'hemellichaam'

2. de dagen in Genesis 1

- de dagen waarin God de scheppingswoorden openbaarde
- "het uitspansel" = "de hemelen"
- hemelen = meervoud => meerdere hemelen

voorgaande avonden:

1. wat is "de aarde"? (in de Bijbel)
  - het land, het droge
  - de aarde is geen 'hemellichaam'
2. de dagen in Genesis 1
  - de dagen waarin God de scheppingswoorden openbaarde
  - "het uitspansel" = "de hemelen"
  - hemelen = meervoud => meerdere hemelen
3. het uitspansel in het midden van de wateren
  - de hemelen staan centraal
4. Q&A hemelcentrisch

onderwereld

Betekenis 'onderwereld'

Je hebt gezocht op het woord: onderwereld.

on·der·we·reld (de; v(m))

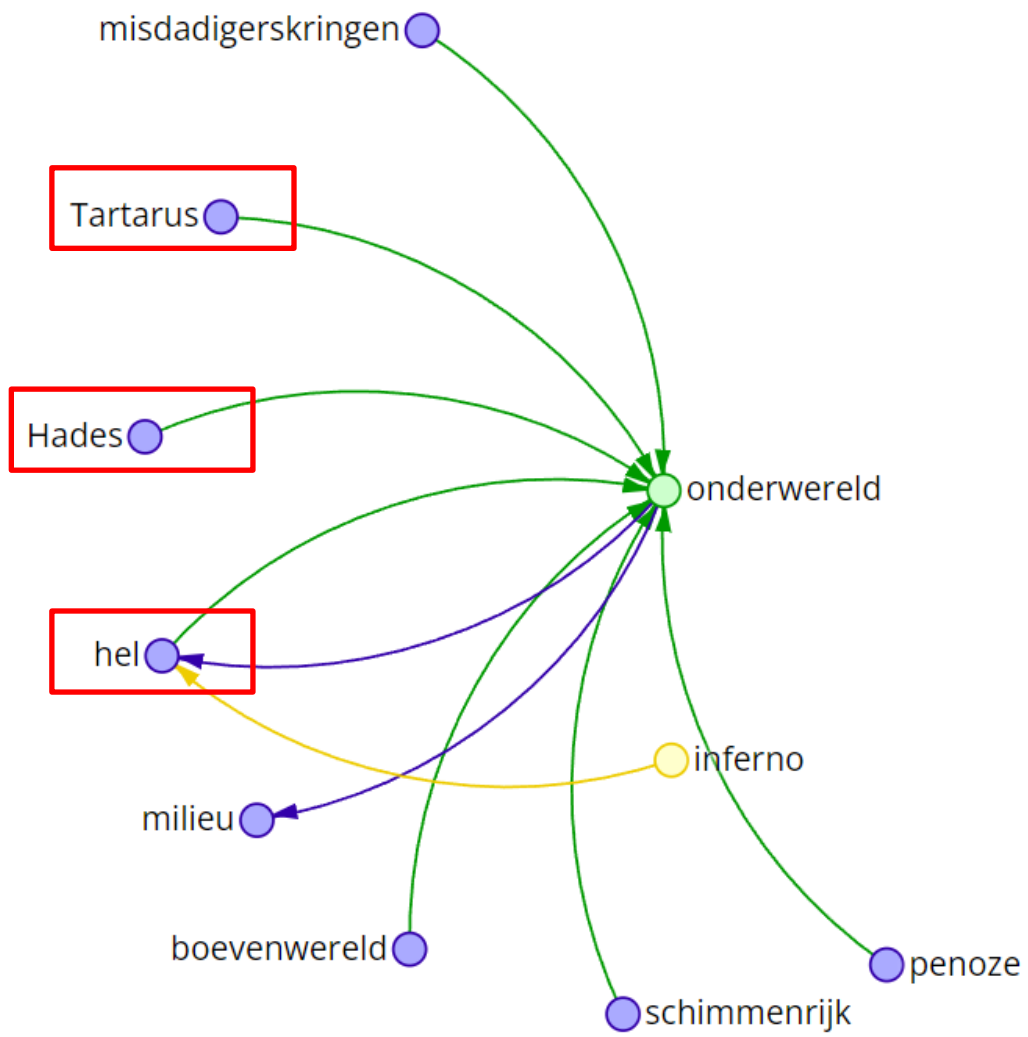
- 1** (mythologie) verblijfplaats van de zielen van de gestorvenen
- 2** (meervoud: *onderwerelden*) misdadigerswereld

synoniemen

vertalingen

over deze site

onderwereld

SHE'OL & HADES (resp. Hebreeuws en Grieks)

- 'dodenrijk' = 'plaats' waar de doden zijn
- vandaar geassocieerd met 'het graf' (= onder de aarde; Ps.16:10; 30:4)
  - "neerdalen in SHE'OL"
Gen.37:35; Num.16:33
- SHE'OL > 'vraag'
= waar men niets weet (Pred.9:5)
- HADES > 'onwaarneembaar'
= waar men niets waarneemt (Pred.9:10)
- in de LXX en NT: SHE'OL = HADES (Hand.2:31)

'hel'

- in NBG51 de foute (!) vertaling van GEHENNA;
- Griekse uitspraak van GAI HINNOM (Hebr.)
  - = dal van Hinnom bij Jeruzalem
  - GEHENNA is dus NIET 'onder de aarde' en dus ook GEEN 'onderwereld'

WIKIPEDIA

Gehenna

Gehenna (**Hebreeuws**: גיא־הַנֶּם, *Gē'-Hīnnōm*, **Aramees**: גיהינִם, *Gehinnom* of גיהינָם, *Gehinnam*, **Grieks**: γέεννα, *gēenna*) was het smalle, rotsachtige **Hinnomdal** ten westen en zuiden van de **oude stad van Jeruzalem**. Dit was een beruchte plek, omdat daar in de tijd van de koningen kinderoffers werden gebracht aan **Moloch**.

Bij **archeologische** opgravingen zijn er familiegraven gevonden. Het dal werd dus gebruikt als begraafplaats, waarschijnlijk sinds de tijd van **Hizkia**.^[1] Tegenwoordig is het dal een park en onderdeel van een voorstad van **Jeruzalem**.

Bijbelse term voor 'de onderwereld' is:

Gr. ABUSSOS & TeHOM (resp. Grieks en Hebreeuws)

- in de LXX is ABUSSOS de vertaling van T'HOM
- St.Vert. 'afgrond' - NBG51: (vaak) 'waterdiepten
- a-bussos = lett. zonder diepte => bodemloos

ISA Interlineair Regels Weergave Venster Help Extra OT NT 1 2 3 4 5						
36 ^k treffers		26 items		1 groepen		
telling (K)	strong	WLC	clis.nl	v.NBGs		
4	H8415	תהום	waterdiepte	de-vloed		
3	H8415	תהום	waterdiepte	de-waterdiepte		
2	H8415	בתהמות	in ^{dc} -waterdiepten	door-de-waterdiepten		
2	H8415	תהום	waterdiepte	der-waterdiepte		
2	H8415	תהום	waterdiepte	van-de-ocean		
2	H8415	תהום	waterdiepte	van-de-watervloed		
2	H8415	תהום	waterdiepte	watervloed		
1	H8415	ומתהום	en-vanaf-waterdiepte	en-met-de-watervloed		
1	H8415	ומתהמות	en-vanaf-waterdiepten-van	uit-de-kolken		
1	H8415	ותהמת	en-waterdiepten	en-wateren		

TeHOM eerste vermelding: Genesis 1:2

En de aarde was chaos en leegte
 en duisternis was
 over het aangezicht van [de] AFGROND
 en de geest van God
 zweefde over het aangezicht van de wateren.

תהום	על - פני	והשך
waterdiepte	oppervlakte-van	over en-duisternis
de-vloed	op	lag en-duisternis

ΚΑΙ	ΚΥΟΤΟC	ΕΠΑΝΩ	ΤΗC	ΑΒΥCCOΥ
en	duisternis	boven	de	waterdiepte

¹¹ In het zeshonderdste jaar
van leven van Noach,
in de tweede maand,
op de zeventiende dag van de maand...

בשנת	שש	מאות	שנה	לחיי	נה	בחדש	השני
injaar-van	zes-van	honderden	jaar	totleven ^(p) -van	Noach	in ^{de} -maand	de-tweede
in-. jaar	zes-	-honderdste	-	levens-	Noachs	in-maand	de-tweede

בשבעה	עשר	יום	לחדש	ביום	הזה
in-zeven	tien	dag	tot ^{de} -maand	in ^{de} -dag	de-deze
op-de-zeven-	-tiende	dag	der-maand	op-dag	die

¹¹ ... op die dag werden alle **bronnen van de grote afgrond** opengebroken, en de sluizen van de hemel geopend.

afgrond = TeHOM/ ABUSSOS

- de bronnen > waterreservoirs onder de oceanen - 'primary waters'

רבה	תהום	כל - מעינת	נבקעו
immense	waterdiepte	springbronnen-van alle	zij-worden-opengereten
grote	der-waterdiepte	kolken alle	braken-open

נפתחו	השמים	וארבת
zij-worden-geopend	de-hemelen	en-spleten-van
werden-geopend	des-hemels	en-de-sluizen

7 Hij vergadert de wateren van de zee
als op een hoop;
Hij stelt de afgronden in schatkamers.

afgronden (meerv.) = TeHOM/ ABUSSOS

- *NBG51: waterdiepten*
- *de schatkamers > reservoirs, wateropslagen*

תהומות

באצרות

נתן

הים

מי

כנד

כנס

waterdiepten in-schatkamers gevende dezee wateren-van als^{de}-waterhoos samenbrengende

watervloeden in-schatkamers Hij-legt-op der-zee het-water als-een-dam Hij-verzamelt

⁶ JAHWEH doet al wat Hem behaagt,
in de hemelen en op de aarde,
in de zeeën
en alle afgronden.

*Gr. abussos (meerv.)
NBG51: waterdiepten*

עשה	יהוה	אשר-הפץ	כל
hij-doet	Jahwe	hij-schept-behagen	wat alles
doet	de-HERE	behaagt-Hem	wat al

וכל-תהומות	בימים	ובארץ	בשמים
waterdiepten	in ^{de} -zeeën	en-in ^{de} -aarde	in ^{de} -hemelen
waterdiepten	en-alle in-de-zeeën	en-op-de-aarde	in-de-hemel

⁵ De wateren hadden mij omgeven tot de ziel toe,
de afgrond omving mij;
 het wier was aan mijn hoofd gebonden.

afgrond/ waterdiepte

יִסְבְּבוּנִי	תְּהוֹם	נַפְשִׁי	עַד	מֵיִם	אֶפְפוּנֵי
<i>hij-omgeeft-mij</i>	<i>waterdiepte</i>	<i>ziel</i>	<i>tot-aan</i>	<i>wateren</i>	<i>zij-omringen-mij</i>
<i>omving-mij</i>	<i>de-diepte</i>	<i>mijn-leven</i>	<i>zij-bedreigden</i>	<i>wateren</i>	<i>omringden-mij</i>

לְרֹאשִׁי	חִבּוּשׁ	סוּף
<i>tot/hoofd-van-mij</i>	<i>opgebonden</i>	<i>zeewier</i>
<i>mijn-hoofd</i>	<i>was-omwonden</i>	<i>met-zeewier</i>

een 'legioen'
naar de afgrond

27 Toen Hij aan land gegaan was,
kwam Hem een man uit de stad tegemoet,
die door *demonen bezeten was*,
en sinds lang had hij geen mantel meer aan
en woonde niet in een huis, maar in de graven.

28 Toen hij nu Jezus zag, *stootte* hij een kreet uit
en hij viel aan zijn voeten en sprak met luider
stem: Wat hebt *U* met mij te maken,
Jezus, Zoon van de allerhoogste God?
Ik smEEK U, dat *U* mij niet pijnigt.

²⁹ Want Hij gaf de onreine geest bevel van de man uit te varen.

Want menigmaal had de geest hem met geweld medegesleurd, en om hem te bewaken werd hij met ketenen en voetboeien geboeid, maar hij brak de boeien stuk en werd door de geest naar eenzame streken gedreven.

³⁰ En Jezus vroeg hem: Wat is uw naam?

Hij zeide: Legioen; want vele geesten waren in hem gevaren.

³¹ En zij smeekten Hem, dat Hij hun niet gelasten zou in **de afgrond** te varen.

ΤΗΝ	ΑΒΥCCON	ΑΠΕΛΘΕΙΝ
de	afgrond	!weg-te-gaan
de	afgrond	te varen

³² Nu werd op de berg een talrijke kudde zwijnen gehoed; en zij smeekten Hem, dat Hij hun zou toestaan daarin te varen.

En Hij stond het hun toe.

³³ En de *demonen* voeren uit die mens en voeren in de zwijnen en de kudde stormde langs de helling het meer in en verdronk.

naar de afgrond

**de geesten
in de gevangenis**

¹⁸ Want ook Christus (...)
 ten dood gebracht in vlees
 maar levend gemaakt in geest,
¹⁹ waarin hij ook heengegaan is...

ΘΑΝΑΤΩΘΕΙC	MEN	ΣΑΡΚΙ	ΖΩΟΠΟΙΗΘΕΙC	ΔΕ
ter-dood-gebracht-wordende	inderdaad	in-vlees	levend-gemaakt-wordende	echter
Hij, die gedood is	_	naar het vlees	levend gemaakt	maar

ΠΝΕΥΜΑΤΙ	ΕΝ	Ω	ΚΑΙ	ΤΟΙC	ΕΝ	ΦΥΛΑΚΗ	ΠΝΕΥΜΑCΙΝ	ΠΟΡΕΥΘΕΙC
in-geest	in	welke	ook	aan-de	in	cel	geesten	gegaan-zijnde
naar de geest	in	welke	ook	aan de	in	de gevangenis	geesten	Hij... ...heengegaan i

... aan geesten in de gevangenis proclameerde,
 20 die eens ongezeglijk waren
 toen het geduld van God afwachtte
 in de dagen van Noach,
 terwijl de ark toebereid werd...

= de zonen Gods die gemeenschap hadden met
 de dochters van Adam (Gen.6)

- de mensheid werd genetisch 'verdorven'
- bij Christus' heengaan naar de hemel,
 is zijn triomf vernomen in 'de gevangenis'

ΕΝ ΦΥΛΑΚΗ

in cel

in de gevangenis

ΠΝΕΥΜΑΤΙΝ ΠΟΡΕΥΘΕΙΣ

geesten

geesten

↑gegaan-zijnde

Hij... ..heengegaan is

ΕΚΗΡΥΞΕΝ

hij-proclameert

en gepredikt heeft

engelen in de Tartarus

4 Want indien God engelen die zondigden niet spaarde, maar met touwen van duisternis in de Tartarus wierp, overgeleverd om bewaard te worden voor het oordeel...

= de afgrond waar engelen bewaard en gevangen gehouden worden

- dezelfde engelen als in 1Petrus 3 want ook in de tijd van Noach >

ΕΙ	ΓΑΡ	Ο	ΘΕΟΣ	ΑΓΓΕΛΩΝ	ΑΜΑΡΤΗCΑΝΤΩΝ	ΟΥΚ	ΕΦΕΙCΑΤΟ
indien	want	de	God	van-boodschappers	zondigende	niet	-(hij)-spaart~
indien	Want	_	God	engelen	die gezondigd hadden	niet	gespaard heeft

ΑΛΛΑ	CΕΙΡΟΙC	ΖΟΦΟΥ	ΤΑΡΤΑΡΩCΑC
maar	<i>in</i> -spelonken	van-donkerheid	in-de-Tartarus-werpende
maar		der duisternis	door hen in de afgrond te werpen

⁵ en de wereld van de oertijd niet spaarde
 maar het achttal van Noach,
 prediker van rechtvaardigheid,
 behoedde voor de overstroming
 die Hij bracht
 over de wereld van oneerbiedigen...

ΚΑΙ	ΑΡΧΑΙΟΥ	ΚΟΣΜΟΥ	ΟΥΚ	ΕΦΕΙCΑΤΟ	ΑΛΛΑ	ΟΓΔΟΟΝ	ΝΩΕ
en	van-de-begintijd	wereld	niet	~hij-spaart~	maar	achtste	Noach
en	van de voortijd	de wereld	niet	gespaard heeft	maar	met zeven anderen	Noach

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ	ΚΗΡΥΚΑ	ΕΦΥΛΑΣΕΝ	ΚΑΤΑΚΛΥCΜΟΝ	ΚΟΣΜΩ
van-rechtvaardigheid	heraut	~(hij)-behoedt	overstroming	op-wereld
der gerechtigheid	de prediker	bewaard heeft	de zondvloed	over de wereld

**engelen die hun
oorsprong niet bewaarden**

⁶ [dat de Heer die] bovendien engelen
die hun oorsprong niet bewaarden
maar hun eigen woning achterlieten...

zelfde verwijzing als in 1Petrus 3 en 2Petrus 2

ΑΓΓΕΛΟΥΣ	ΤΕ	ΤΟΥΣ	ΜΗ		ΤΗΡΗCΑΝΤΑC	ΤΗΝ
boodschappers	bovendien	degenen	toch-niet		bewarende	de
–	en	die	(1/2) ontrouw werden	(2/2)		aan

ΕΑΥΤΩΝ	ΑΡΧΗΝ	ΑΛΛΑ	ΑΠΟΛΙΠΟΝΤΑC	ΤΟ	ΙΔΙΟΝ	ΟΙΚΗΤΗΡΙΟΝ
van-henzelf	oorsprong	maar	achterlatende	de	eigen	behuizing
hun	oorsprong	maar	verlieten	hun	eigen	woning

⁶ ... voor het oordeel van de grote dag
in onwaarneembare boeien
onder donkerheid heeft bewaard.

ΕΙΣ	ΚΡΙCIN	ΜΕΓΑΛΗΣ	ΗΜΕΡΑΣ	ΔΕCΜΟΙC	ΔΙΔΙΟΙC	ΥΠΟ
tot-in	beoordeling	van-grote	dag	in-boeien	onwaarneembare	onder
voor	het oordeel	van de grote	dag	met... ...banden	eeuwige	onder

---

ΖΟΦΟΝ	ΤΕΤΗΡΗΚΕΝ
donkerheid	hij-heeft-bewaard
donkerheid	dat Hij... ...heeft bewaard gehouden

⁷ zoals Sodom en Gomorra
 en de steden rondom hen,
 die op een hen gelijkende wijze
 uitzonderlijke hoererij pleegden...

ΩΣ ΣΟΔΟΜΑ ΚΑΙ ΓΟΜΟΡΡΑ ΚΑΙ ΑΙ ΠΕΡΙ ΔΥΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΟΝ
 zoals Sodom en Gomorra en de rondom hen steden de
 zoals Sodom en Gomorra en de in... ..nabijheid hun steden op

ΟΜΟΙΟΝ ΤΡΟΠΟΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΕΚΠΟΡΝΕΥΣΑΙ
 lijkend-op wijze op-dezen uitzonderlijk-ontucht-plegende
 gelijke wijze als genen die... ..haar hoererij hebben botgevierd

7 ... en andersoortig vlees achterna gingen, daar liggen als toonbeeld van aeonisch vuur, terwijl zij gerechtigheid ondergaan.

seksuele gemeenschap met 'andersoortig vlees'

ΚΑΙ	ΑΠΕΛΘΟΥΣΑΙ	ΟΠΙΣΩ	ΣΑΡΚΟΣ	ΕΤΕΡΑΣ	ΠΡΟΚΕΙΝΤΑΙ
en	weg-gaande	achter	vlees	andersoortig	zij-liggen-vóór~
en	(1/2) achternagelopen zijn	(2/2)	vlees	ander	daar liggen

ΔΕΙΓΜΑ	ΠΥΡΟΣ	ΑΙΩΝΙΟΥ	ΔΙΚΗΝ	ΥΠΕΧΟΥΣΑΙ
toonbeeld	van-vuur	aeonisch	gerechtigheid	ondergaande
als voorbeeld	van... ..vuur	eeuwig	een straf	onder

7 ... en andersoortig vlees achterna gingen,
 daar liggen als toonbeeld van aeonisch vuur,
 terwijl zij gerechtigheid ondergaan .

ΚΑΙ ΑΠΕΛΘΟΥΣΑΙ

en |weg-gaande

en (1/2) achternagelopen zijn

ΟΠΙΣΘΩ ΣΑΡΚΟΣ ΕΤΕΡΑΣ

achter

vlees

vlees

andersoortig

ander

ΠΡΟΚΕΙΝΤΑΙ

|zij-liggen-vóór~

daar liggen

ΔΕΙΓΜΑ

toonbeeld

als voorbeeld

ΠΥΡΟΣ

van-vuur

van... ..vuur

ΑΙΩΝΙΟΥ

aeonisch

eeuwig

ΔΙΚΗΝ

gerechtigheid

een straf

ΥΠΕΧΟΥΣΑΙ

|ondergaande

onder

**hemelsen, aardsen
& onderaardsen**

⁹ Daarom ook verhoogt God Hem uitermate en schenkt Hem in genade de naam boven alle naam...

ΔΙΟ	ΚΑΙ	Ο	ΘΕΟΣ	ΑΥΤΟΝ	ΥΠΕΡΥΨΩCΕΝ	ΚΑΙ	ΕΧΑΡΙCΑΤΟ
daarom	ook	de	God	hem	-(hij)-verhoogt-uitermate	en	-(hij)-begunstigt~
_	ook	_	God	Hem	heeft... ..uitermate verhoogd	en	geschonken

ΑΥΤΩ	ΤΟ	ΟΝΟΜΑ	ΤΟ	ΥΠΕΡ	ΠΑΝ	ΟΝΟΜΑ
aan-hem	de	naam	de	boven	alle	naam
Hem	de	naam	_	boven	alle	naam

¹⁰ opdat in de naam van Jezus
 alle knie zal buigen,
 van hemelsen, aardsen en onderaardsen,

= JAHWEH is Redder!

ΙΝΑ	ΕΝ	ΤΩ	ΟΝΟΜΑΤΙ	ΙΗΣΟΥ	ΠΑΝ	ΓΟΝΥ	ΚΑΜΨΗ
opdat	in	de	naam	van-Jezus	alle	knie	dat-het-zal-buigen
opdat	in	de	naam	van Jezus	alle	knie	zich... ..zou buigen

ΕΠΟΥΡΑΝΙΩΝ	ΚΑΙ	ΕΠΙΓΕΙΩΝ	ΚΑΙ	ΚΑΤΑΧΘΟΝΙΩΝ
van-op-hemelsen	en	van-op-aardsen	en	van-onderaardsen
van hen, die in de hemel	en	die op de aarde	en	die onder de aarde zijn

¹¹ en alle tong zal instemmen
 dat Jezus Christus Heer is,
 tot heerlijkheid van God, de Vader.

ΚΑΙ	ΠΑΣΑ	ΓΛΩΣΣΑ	ΕΣΟΜΟΛΟΓΗΧΗΤΑΙ	ΟΤΙ	ΚΥΡΙΟΣ	ΙΗΣΟΥΣ	ΧΡΙΣΤΟΣ
en	alle	tong	dat-zij-zal-instemmen~	dat	Heer	Jezus	Christus
en	alle	tong	zou belijden	_	is Here	Jezus	Christus

ΕΙΣ	ΔΟΣΑΝ	ΘΕΟΥ	ΠΑΤΡΟΣ
tot-in	heerlijkheid	van-God	Vader
tot	eer	van God	de Vader

16 februari 2023
deel 6 (en afsluiting)
van deze serie.
onderwerp:
de afgrond in *Openbaring*